

Laukaan kunta

**KUHANNIEMEN- TARVAALAN RANTA- JA KYLÄYLEIS-
KAAVA**

**KANAVAREITIN JA LIEVESTUOREENJÄRVEN RANTAOSAYLEISKAAVOJEN
MUUTOS**

Kaavaselostus, hyväksyminen

16.6.2010 / 23.8.2010 / valtuusto 27.9.2010 §32

lainvoimainen 19.12.2011

Esipuhe

Suunnittelutehtävän tarkoituksena on laatia ranta –ja kyläyleiskaava Laukaan kunnan Kuhanniemen ja Tarvaalan alueelle. Suunnittelualue sijaitsee Laukaan taajaman kaakkoispuolella. Kaavalla tehdään Kanavareitin rantaosayleiskaavaan muutos koskien tiloja Sepänmaa 1:320, Kuoppaniemi 1:529, Kantola 1:849 ja Savola 1:861 sekä Lievestuoreenjärven osayleiskaavan koskien tilaa Alatalo 139:4.

Kaavoitettava alue käsittää Kuhanniemen, Kuhankosken ja Savolanniemen alueet sekä Tarvaalan kylän ympäristön ulottuen kylän koillispuolella Kuusveden ranta-alueille.

Aluetta ympäröivät Kanavareitin sekä Lievestuoreenjärven rantaosayleiskaavat. Alueelle sijoittuu kaksi ranta-asemakaavaa.

Osayleiskaavan tavoitteena on ohjata alueen kylärakenteen kehittymistä mm. osoittamalla alueelle uusia rakennuspaikkoja säilyttäen kuitenkin samalla alueelle tyypillinen maaseutumainen miljö. Lähtökohtana on, että maanomistajien tasapuolinen kohtelu, kylän palvelujen ja elinkeinojen säilyminen, yleisen virkistyskäytön tarpeet sekä maiseman että vesiensuojelunäkökohdat tulevat riittävässä määrin huomioiduiksi. Kaavassa huomioidaan lisäksi tarkastetut valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteet, jonka pääteemana on ilmastonmuutoksen haasteisiin vastaaminen. Tarkistetut tavoitteet ovat tulleet voimaan 1.3.2009.

Yleiskaavan perustiedoiksi on selvitetty mm. alueen nykyinen rakennuskanta sekä kesällä 2006 laadittu maastohavaintoihin perustuva luonto- ja maisemaselvitys. Alueen liito-oravaselvitys on tehty keväällä 2007. Muinaisjäännösinventointi Kääminniemen alueella suoritettiin loppuvuodesta 2007.

Yleiskaavoituksessa noudatetaan uutta maankäyttö- ja rakennuslakia, joka on tullut voimaan 1.1.2000. Erityisesti pyritään painottamaan avoimuutta, vuorovaikutteisuutta ja tiedottamista. Kaavoituksessa huomioidaan lisäksi 1.1.2009 voimaan tullut maankäyttö- ja rakennuslain muutos.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen tultua voimaan 1.1.2009 alkaen, on yleiskaava laadittu maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan hyväksymisen jälkeen käyttää kaava-alueen AM-, AP-, RA- ja RM –alueilla rakennuslupien myöntämisen perusteena.

Esipuhe

Sisältö

1	JOHDANTO	4
1.1	Laatimispäätös	4
1.2	Suunnitteluorganisaatio	4
1.3	Työohjelma	4
2	LÄHTÖKOHDAT	4
2.1	Alustavat lähtökohdat	4
3	SELVITYKSET JA VOIMASSA OLEVAT SUUNNITELMAT	5
3.1	Luonnonympäristö ja maisema	5
3.2	Vesistöt	10
3.3	Rakennettu- ja kulttuuriympäristö	10
3.4	Palvelut ja yhdyskuntatekniikka	13
3.5	Maanomistus ja pohjakartta	14
3.6	Emätilatarkastelu	14
3.7	Rannan pituus	14
3.8	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	15
3.9	Suunnittelutilanne	15
4	TAVOITTEET JA MITOITUSPERIAATTEET	21
4.1	Tavoitteet	21
4.2	Yleistavoitteet	22
4.3	Sektorikohtaiset tavoitteet	22
4.4	Rakennusoikeuden perusteet ranta-alueilla	23
4.5	Rakennusoikeuden perusteet ranta-alueiden ulkopuolella	25
5	YLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT	25
5.1	Mitoitus	25
5.1.1	Vakituinen asutus	26
5.1.2	Loma-asutus	26
5.1.3	Matkailualueet	27
5.1.4	Virkistys ja veneily	27
5.1.5	Maa ja metsätalousalueet	27
5.1.6	Maa-ainestenotto alueet	28
5.1.7	Palvelut	28
5.1.8	Suojelu	28
5.1.9	Muut alueet ja kohdemerkinnät	29
5.1.10	Yleiset määräykset ja suositukset	29
5.2	Vertaileva tarkastelu	31
5.3	Voimassaolevat suunnitelmat	31

6	YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	32
6.1	Ympäristövaikutukset	32
7	TOTEUTTAMINEN	35
8	SUUNNITTELUVAIHEET	35
8.1	Laatimisvaiheen kuuleminen	35
8.2	Työn kulku	36
12.2	Viranomaisten ohjausvaikutus	37

Liitteet

1. Tilan Leikas ranta-asemakaava, kartta
2. Tilojen 6:8, 11:6, 11:8, 11:10, 11:11, 11:12 ja 11:13 ranta-asemakaava, kartta
3. Kuhannimen – Tarvaalan luonto- ja maisemaselvitys
4. Kuusveden rantaosayleiskaavan luonto- ja maisemaselvitys
5. Liito-oravaselvitys
6. Kääminniemen alueen muinaisjäännösinventointi 2007
7. Natura kynnysarviointi
8. Vesihuoltokartta 1:20 000
9. Ranta-alueita koskeva emätilaselvitys
10. Kylien rakennuskanta pistetietona vuosilta 1930-1959
11. Kylien rakennuskanta pistetietona vuosilta 1960-1979

Kaavakartta 1:10 000 / osa-alue 1:6000

Kaavamerkinnot ja -määräykset

1 JOHDANTO

1.1 Laatimispäätös

Kuhanniemen -Tarvaalan ranta- ja kyläyleiskaavan laatiminen on ollut vuonna 2006 mukana Laukaan kunnan kaavoituskatsauksessa. Kaavatyö käynnistyi saman vuoden kesällä.

1.2 Suunnitteluorganisaatio

Kaavoitustyötä on kunnan puolesta valvonut kaavoitus- ja suunnittelutoimi. Kaavan laatimisesta ja teknisestä toteuttamisesta ensimmäiseen ehdotusvaiheeseen on vastannut Pöyry Environment Oy, Jyväskylä. Yleiskaavan saattaminen toisen kerran nähtäville ehdotuksena ja hyväksymiskäsittelyyn on hoitanut Laukaan kunnan maankäyttö ja kaavoitusosasto.

1.3 Työohjelma

Osayleiskaavan laatimisen päätyövaiheet ovat:

1. Vireille tulo
2. Valmistelu
  - perusselvitykset
  - erityisselvitykset
  - tavoitteet ja mitoitus
  - kaavaluonnos
  - vaikutusten arviointi
3. Yleiskaavan ehdotusvaihe (1. ja 2. yleiskaavaehdotus)
4. Ehdotuksen hyväksyminen
5. Seuranta ja jälkiarviointi

Kaikkiin vaiheisiin on liittynyt neuvotteluja ja tiedottamista.

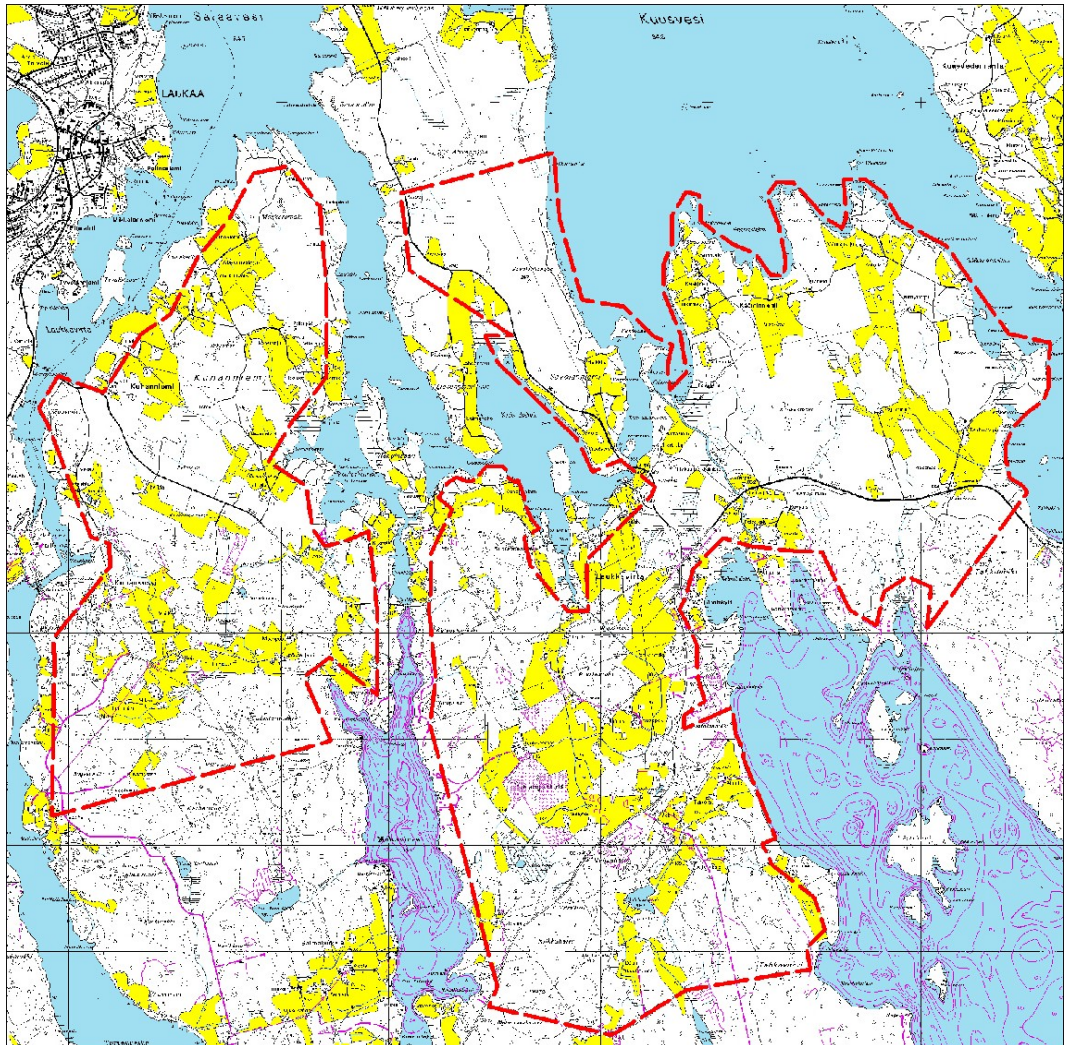
2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Alustavat lähtökohdat

Kuhanniemen – Tarvaalan ranta- ja kyläyleiskaavan laatiminen on ollut mukana Laukaan kunnan kaavoitusohjelmassa vuonna 2006, johon se on otettu mukaan Tarvaalan kylän aloitteesta. Kaavan tavoitteena on edistää alueen kehittymistä sekä palveluiden, ensisijaisesti koulujen säilymistä. Toisaalta kaavalla pyritään Kuhanniemen, Kuhankosken ja Tarvaalan alueen asukasmäärän hallittuun kasvuun säilyttämällä samalla alueelle tyypillinen maaseutumainen miljö. Kaavalla tuodaan esille myös alueella sijaitsevat merkittävät historialliset erityisarvot sekä alueen matkailulliset mahdollisuudet.

Suunnittelualue sijaitsee lähellä Laukaan taajamaa. Alueen kiinnostavuus on lisääntynyt erityisesti Laukkavirran yli rakennetun Liisanniemen sillan myötä.

Yleiskaava on hyvä ohjauskeino haja-asutusalueiden kehittämisessä ja suunnittelussa. Kaavalla pyritään ensisijaisesti ottamaan huomioon alueen maankäyttöä suunniteltaessa asukkaiden tarpeet sekä ympäristön olosuhteet.

Kuva 2.1/1 Kaava-alueen rajaus

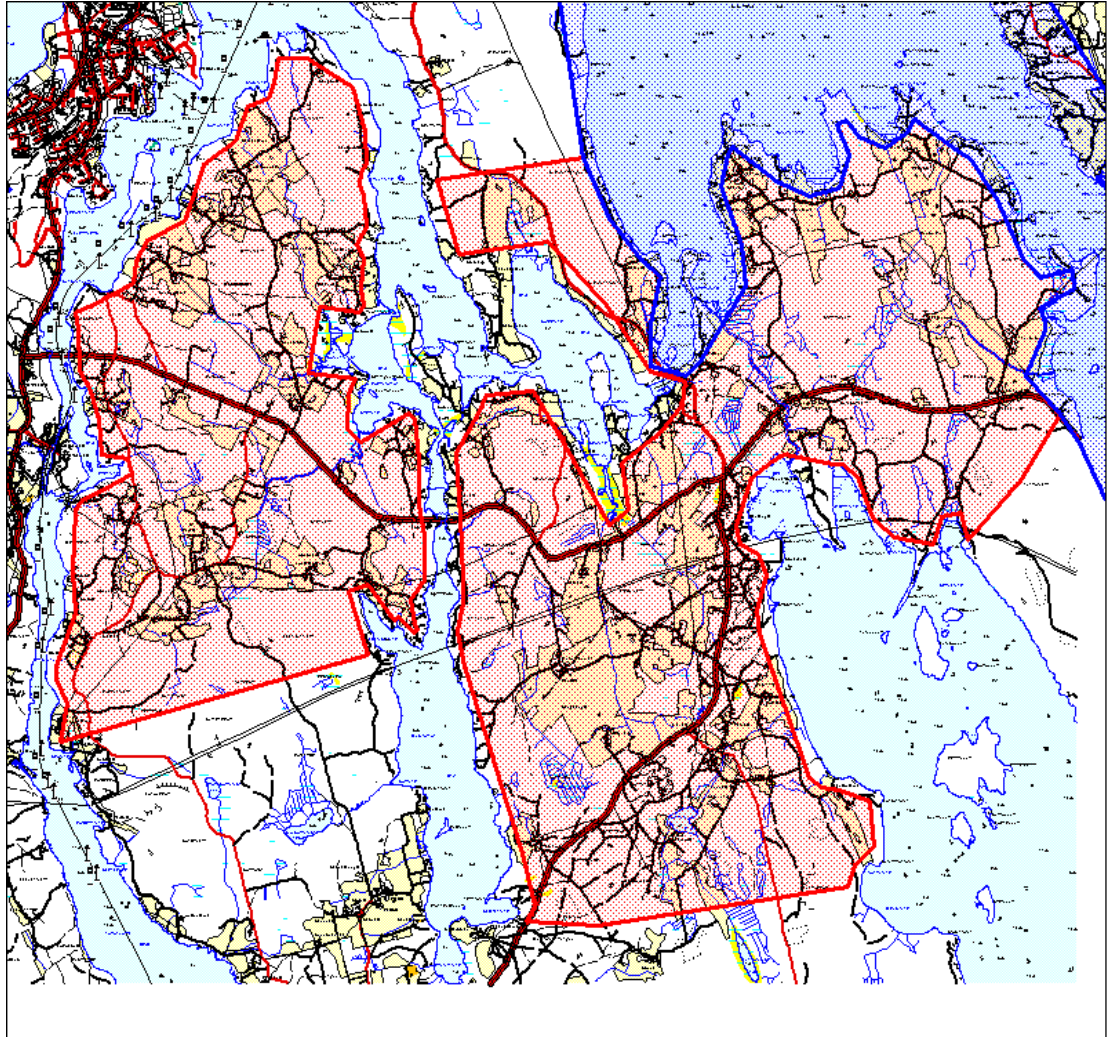
3 SELVITYKSET JA VOIMASSA OLEVAT SUUNNITELMAT

3.1 Luonnonympäristö ja maisema

Suunnittelualueen luonnonympäristöä on selvitetty kahdessa eri luontoselvityksessä. Sisämaan osalta on laadittu syksyllä 2006 Kuhanniemen - Tarvaalan luonto- ja maisemaselvitys (LIITE 3). Suunnittelualueeseen kuulu-

vat Kuusveden ranta-alueet on arvioitu samana vuonna Kuusveden rantaosayleiskaavaa varten laaditussa luonto- ja maisemaselvityksessä (LIITE 4). Selvitysalueiden rajaukset on esitetty alla olevalla kartalla. Molemmat selvitykset on laatinut FK Jari Kärkkäinen Suunnittelukeskus Oy:stä (nyk. FCG Oy). Selvityksissä on tarkasteltu luonnonsuojelulaisissa, metsälaisissa ja vesilaisissa määritellyt arvokkaat/suojeltavat ympäristöt sekä uhanalaiset lajit, arvokkaat kulttuuri- luonnonmaisemakohteet sekä esitetty suositukset alueiden maankäytölle.

Kuva 2.1/1 Luonto- ja maisemaselvitysten aluerajaukset

	Kuhanniemen Tarvaalan yleiskaavan luonto- ja maisemaselvitys
	Kuusveden rantaosayleiskaavan luonto- ja maisemaselvitys

Uhanalaisista lajeista alueella havaittiin liito-orava ja tilitalti. Liito-orava havainnot sijoittuvat pääosin Kuhankosken vanhan metsän alueelle sekä Tarvaalankosken pohjoisrannalle. Tämän johdosta näillä alueilla tehtiin liito-oravaselvitys keväällä 2007, jossa liito-oravien esiintyminen vahvis-

tettiin. Selvityksen laati FK Jari Kärkkäinen. Liito-oravaselvitys on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 5).

Alla on luetteloitu Kuhanniemen – Tarvaalan luonto- ja maisemaselvityksessä esitellyt luonnonsuojelun kannalta kansainvälisesti, kansallisesti ja paikallisesti arvokkaat kohteet. Numerointi on luonto- ja maisemaselvityksen mukainen ja kohteiden sijainti on esitetty selvityksen liitteenä olevalla kartalla.

1. Vatianjärven – Saraaveden Natura –alue
2. Kuhankosken liito-oravametsä
3. Tarvaalankosken liito-oravametsä
4. Mäkelän lehto ja korpi
5. Itikan lehto
6. Liisalahden lehto
7. Pellonpään lehto
8. Hirvimäen lähde
9. Mikkolan lehtometsä ja lähde
10. Koivulahden luhtainen rantametsä
11. Laukkavirran luhta
12. Savolanniemen lehto
13. Hopsinneva
14. Sirkkalammen lehto
15. Sirkkalammen suo
16. Sytjälän lehto

Kuusveden rantayleiskaavan luonto- ja maisemaselvityksen mukaiset kohteet. Kohteiden numerointi on luonto- ja maisemaselvityksen mukainen ja kohteiden sijainti on esitetty selvityksen liitteenä olevalla kartalla.

Arvokkaat luontokohteet:

10. Vihtaluodot
19. Kiviniemen rantametsä ja –luhta

Arvokkaat luonnonmaisemakohteet:

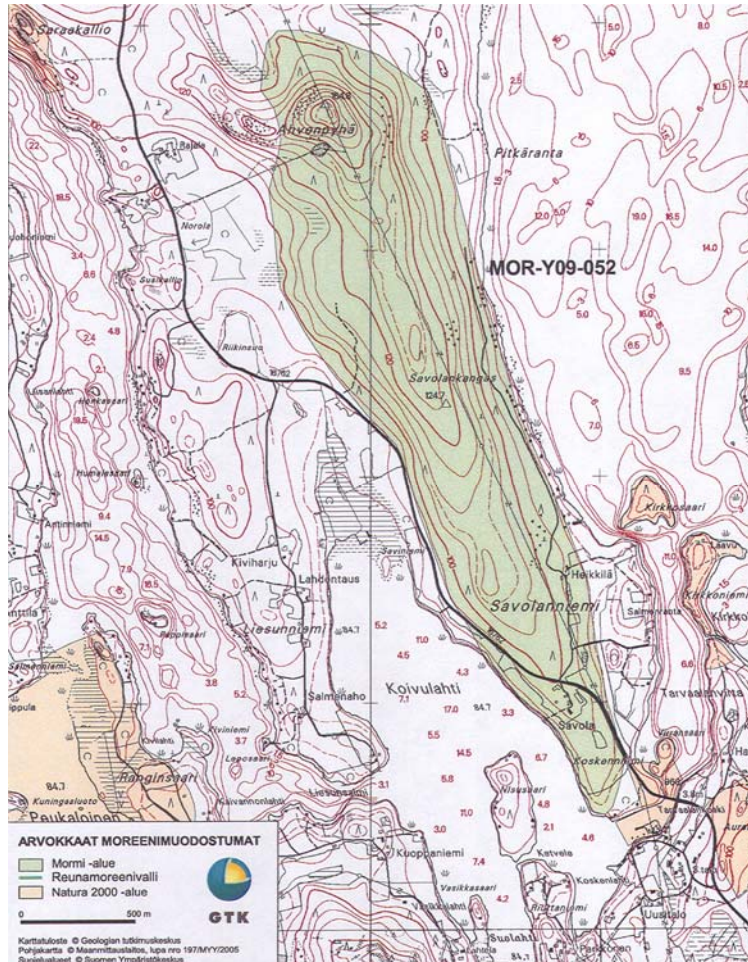
3. Kirkkosaaren ympäristö
4. Tarvaalanvirta ja Virransaari
5. Haasianlahti
6. Kääminniemi
7. Ronninlahti
8. Majaluhta
9. Rimminlahti –Viinavalkama
10. Tahkosaari

Moreenimuodostuma

Kuusveden länsirannalla Savolanniemestä pohjoiseen sijaitsee ympäristöstään hyvin hahmottuva Ahvenpyhän valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma MOR-Y09-052, arvoluokka 3. Drumliini on noin 3,8 x 0,8 kilometrin kokoinen ja korkeutta sillä on jopa 80 metriä. Drumliinilla on maisemallista arvoa ja sen lähiympäristöön sijoittuu useita pieniä suojelualueita, jotka kuuluvat Vatianjärven – Saraaveden Natura-alueeseen. Alu-

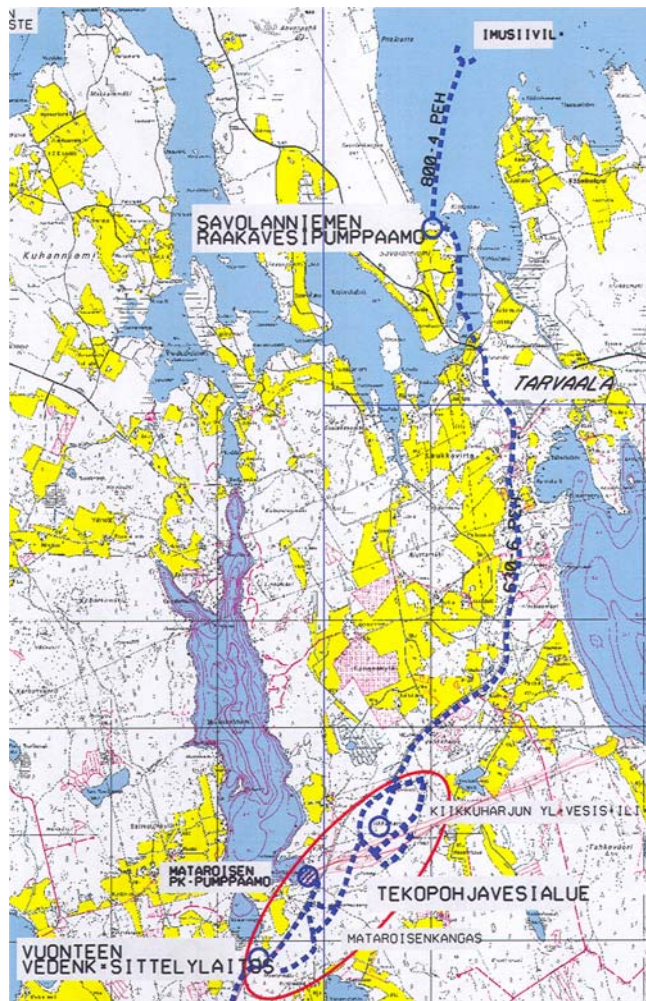
een kaakkoisosassa on pohjavesialuetta ja sinne sijoittuu myös kivikauti-
nen kalmisto.

Kuva 3.1/2 Ahvenpyhän moreenimuodostuma.

Pohjavedet

Tarvaalan alueelle ulottuu laaja-alaisena Vuonteen pohjavesialue. Tarvaalan kylän poikki kulkee Jyväskylän kaupungin tekopohjaveden raakavesiputki ja Tarvaalan kylän eteläpuolella Kiikkuharjun alueella sijaitsee laaja tekopohjaveden tuotantoalue. Vuonteenharjun tekopohjavesilaitoksella tuotetaan Jyväskylän vedestä noin 48 %. Savolanniemessä sijaitsee raakavesipumppaamo, josta vesi pumpataan Kiikkuharjun ylävesisäiliöön. Sieltä raakavesi johdetaan edelleen harjualueelle rakennettua verkostoa pitkin Vuonteenharjun sadetusalueelle.

Kuva 3.1/3 Kaava-alueelle sijoittuvia Vuonteen tekopohjavesilaitoksen toimintoja

Maisema

Alueelle on ominaista laajat viljelymaisemat, harjumetsät ja virtavedet. Alueella avautuu kauttaaltaan laajoja pelto- ja viljelymaisemia. Arvokkaimpia luonnonmaisema-alueita ovat Aumamäen – Harjumäen harjumännikkö sekä Vuonteen Kiikkulanharjun harjumännikkö. Alueelta on myös runsaasti paikallisesti arvokkaita ja hyvin maisemasta erottuvia kulttuurimaisemakohteita.

Kuva 3.1/4 Aumamäen harjumännikköä

Kuhanniemen puolella, Peukaloisen järven eteläpuolella oleva Peukaloisen rantaniitty on paikallisesti arvokas perinnebiotooppi. Pääosa rantaniitystä on suursaraniittyä, jota rikkovat järviruokovyöhykkeet. (Kivelä, R. 2000, Keski-Suomen perinnemaisema). Alue on ollut aikaisemmin laidunnettu ja sillä on myös linnustollisia arvoja. Peukaloinen on maakunnallisesti arvokas lintujärvi. Perinnemaisema-alue on rajattu kaavakartalle.

3.2 Vesistöt

Vesistöistä huomattavin on alueen itäosaan rajoittuva Kuusvesi. Kuusvesi on puhtasvetinen järvi, jonka vesi on kirkasta ja laadultaan erinomaista. Tarvaalan kylän luoteispuolella virtaa 1,5 km pitkä, ja melko vuolas, Sahinjoki, joka laskee Lievestuoreenjärvestä Kuusveteen. Lisäksi alueelle sijoittuu kolme pientä suolampea: Sohinlampi, Hirvilampi ja Sirkkalampi.

3.3 Rakennettu- ja kulttuuriympäristö

Rakennettu ympäristö

Tarvaalan kylä on saanut alkunsa jo esihistoriallisella aikakaudella, minkä osoittaa alueelta tehdyt, harvinaisen runsaat kivistävät löydökset mm. Hartikan kirkkoraunio ja kirkkomaa sekä Kirkkoniemen esihistorialliset asuinpaikat. Tarvaalan kylä on saanut nimensä kylän ensimmäisestä talosta 1500 –luvulta.

Suunnittelualue on tasaisesti asuttua haja-asutusaluetta, jossa tiheimmin asutusta on Kuhankoskella ja Tarvaalan kylän alueelle. Rakennuskanta on pientalovaltaista, joista osa on maatalouden tilakeskuksia. Loma-asutus sijoittuu erityisesti Kuusveden ranta-alueille.

Suurin osa nykyisestä rakennuskannasta on rakennettu 1940-luvun jälkeen. Rakennuskanta on selvitetty Laukaan kunnasta saatujen rakennuslupatietojen ja peruskarttojen pohjalta. Vakituksia asuntoja kaava-alueella on 181, joista maatalan talouskeskuksia on 11 ja loma-asuntoja 72.

Kulttuuriympäristö

Alueen rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on selvitetty Keski-Suomen museolta saatujen tietojen perusteella. Lähtöaineistona on käytetty Keski-Suomen museon kokoamaa Laukaan kunnan kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten inventointiaineistoa vuodelta 1985 sekä Helena Hännisen teosta ”Laukaalaista kulttuurimaisemaa ja rakennusperinnettä” vuodelta 1991. Tekstissä alempana olevan kohdeluettelon numerointi viittaa Keski-Suomen museon vuodelta 1985 peräisin olevaan inventointiaineistoon.

Keski-Suomen museon vuoden 1985 inventointiaineistossa Hartikan kirkon jäänteet ja miljö (19) on merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuurihistorialliseksi kohteeksi.

Suunnittelualueella sijaitsee kolme maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä:

- 144. Ollilan pihapiiri
- 46. Vanhatalo
- 121. Alatalo

Seuraavat kohteet ovat paikallisesti arvokkaita, historiallisesti tai maisemallisesti merkittäviä rakennuksia tai rakennettuja ympäristöjä, jotka luonnehtivat Kuhanniemen ja Tarvaalan kylien kehitystä.

- 54. Ala-Kuuvalo
- 76. Ylä-Kuuvalo
- 57. Herneniemi
- 59. Hirvelä
- 75. Virmaala
- 19. Hartikka
- 22. Keskinen
- 23. Kiviniemi
- 129. Kuoppala
- 62. Kuoppiemi
- 71. Savola
- 72. Tarvaalan seuratalo
- 44. Uusitalo, Kuusvesi
- 73. Uusitalo, Laukkavirta
- 151. Valkama

Liitekartoissa on esitetty myös jälleenrakennuskauden rakennuskanta vuosikymmenittäin seuraavasti:

- kylien rakennuskanta pistetietona vuosilta 1930 – 1959 (LIITE 10)
- kylien rakennuskanta pistetietona vuosilta 1960-1979 (LIITE 11)

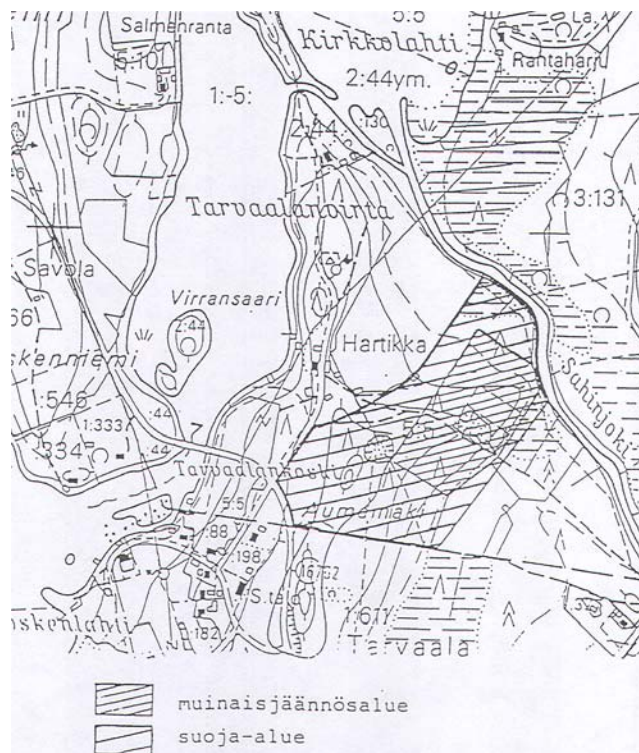
Muinaismuistot

Kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia ja niiden kaivaminen, peittäminen tai niihin kajoaminen on kielletty ilman museoviraston lupaa.

Alueelta tunnetaan seuraavat muinaismuistokohteet:

- Hartikka. Kalmisto ja asuinpaikkakokonaisuus. Valtakunnallisesti arvokas muinaismuistokohde.
- Kirkkoniemi A. Pyyntikuoppia.
- Kirkkoniemi B. Esihistoriallinen asuinpaikka.
- Kirkkosaari. Pyyntikuoppia sekä tervahautoja.
- Heikkilä. Kivikautinen asuinpaikka.
- Ahonlaita. Kivikautinen asuinpaikka
- Tarvaalankoski. Kivikautinen asuinpaikka
- Savola. Kivikautinen asuinpaikka
- Kääminniemen kärki. Esihistoriallinen asuinpaikka.

Hartikan muinaismuistoalueen ja sen suoja-alueen rajat on vahvistettu Keski-Suomen ympäristökeskuksen 18.8.1998 antamalla päätöksellä nro LS-30/98. Hartikan muinaismuistoalue on todettu Laukaan arkeologisessa inventoinnissa vuonna 1986. Laajan kivikautisen asuinpaikan ohella alue on eräs maamme huomattavampia ja parhaiten säilyneitä kivikautisia kalmistoja.

Kuva 3.3/1 Hartikan muinaismuistoalue ja suoja-alue

Kuva 3.3/2 Hartikan kirkkomaan portti

Tarvaalanvirran koillispuolella olevalla Kääminnimen alueella suoritettiin muinaisjäännösinventointi marraskuussa 2007. Inventoinnin suoritti Timo Jussila Mikroliitti Oy:stä. Alueelta ei tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta tunnettiin kaksi löytöpaikkaa. Inventoinnin yhteydessä löydettiin yksi esihistoriallinen asuinpaikka Kääminniemen kärjestä sekä selvitettiin toisen aiemmin tunnetun löytöpaikan sijaintitiedot. Muinaisjäännösinventointiraportti vuodelta 2007 on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 6).

3.4 Palvelut ja yhdyskuntatekniikka

Alueen palveluita ovat peruskoulun ala-asteet Kuhanniemessä ja Tarvaalassa, maaurakointi- ja kuljetuspalvelu, taksiyritys, kesäaikaan toimiva elintarvikekioski ja pub, LVI –yritys sekä pitopalvelu. Muutoin lähimmät palvelut keskittyvät Laukaan keskusta.

Päätiestön muodostavat Vuontee - Simuna paikallistie 16727, Kantola – Tarvaala yhdystie 16729 sekä yhdystie 16762 Ränssi. Muut alueen tiet ovat luonteeltaan pääsysteitä.

Kuhanniemen alueelle on laadittu vesihuollon yleissuunnitelma v. 2005 (Suunnittelukeskus Oy). Yleissuunnitelmaa on laajennettu myös Tarvaalan alueelle. Tarvaalan alueen vesihuollon yleissuunnitelma valmistui 26.3.2008 (Pöyry Environment Oy). Yleissuunnitelma käsittää tässä vaiheessa runkovesijohtojen ja -viemärien alustavan suunnitelman koko Tarvaalan alueen vesihuollon järjestämiseksi tukeutuen Kuhanniemen rakenteilla olevaan, sekä Laukaan kunnan vesijohto- ja viemäriverkostoon. Tarvaalan alueella vesihuolto on järjestetty tällä hetkellä pääasiassa kiinteis-

tökohtaisesti. Kylän alueella on rakennettua vesijohtoverkosta, johon on liittynyt noin 20 taloutta.

Vesihuollon yleissuunnitelmien mukaiset vesihuoltolinjat on esitetty kaavaselostuksen liitteenä olevalla vesihuoltolinjakartalla (LIITE 8).

3.5 Maanomistus ja pohjakartta

Suunnittelualue on pääasiassa yksityisessä omistuksessa. Maanomistajina alueella ovat mm. myös Laukaan kunta ja Metsähallitus.

Suunnitelman pohjakarttana käytetään numeerista peruskarttaa / maastotietokanta-aineistoa (12/2008). Työn aikana käytetään myös muuta peruskartta- / tiekartta- yms. painettua kartta-aineistoa. Suunnitelmat laaditaan MapInfo -suunnitteluympäristössä.

3.6 Emätilatarkastelu

Rantarakennusoikeuden tasapuolisessa määrittämisessä lähdetään ns. emätilaperiaatteesta. Maanomistajia kohdellaan tasapuolisesti noudattaen yleiskaavan mitoituserusteita kiinteistökohtaisesti. Emätilan määrittelyn perusajankohtana käytetään päivämäärää 15.10.1969. Emätilatarkastelussa selvitetään ne alkuperäiset tilat, jotka alueella olivat tuona ajankohtana. Emätilaperiaatetta noudatettaessa jaetaan mitoituserusteiden mukaan tuleva rakennusoikeus ko. emätilan alkuperäisen rantaviivamäärien perusteella. Emätilan uusien rakennuspaikkojen määrä saadaan vähentämällä ko. emätilan kokonaisrakennusoikeudesta jo rakennetut ja lohkotut sekä rakennusluvan saaneet rakennuspaikat.

Ranta-alueita koskeva emätilaselvitys on kaavaselostuksen liitteenä (LIITE 9).

3.7 Rannan pituus

Rannan pituus on mitattu maanmittauslaitoksen numeerisesta kiinteistörajakartasta. Todellinen rantaviivan on rakennusoikeuden laskemista varten muunnettu ns. muunnetuksi rantaviivaksi vähentäen kapeikkojen, kapeiden niemien, kannasten ja lahtien todellista rantaviivaa.

Rantaviivan muuntaminen on tehty 1:10 000 kiinteistörajakartalla. Muunnetun rantaviivan pituus lasketaan huomioiden kapeat salmet, lahdet, niemet ja kannakset.

Kaava-alueella on rantaviivaa n. 24 km, josta ns. muunnettua rantaviivaa (mitoitusrantaviivaa) n. 20 km.

3.8 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa.

Valtioneuvosto on tehnyt 30.11.2000 päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Päätös tuli voimaan 26.11.2001. Päätöksessä tavoitteet on jaettu kuuteen asiakokonaisuuteen:

1. toimiva aluerakenne
2. eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
3. kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
4. toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
5. Helsingin seudun erityiskysymykset
6. luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu alueidenkäyttöä ja alueidenkäytönsuunnittelua ohjaavien vaikutusten perusteella yleis- ja erityistavoitteisiin. Yleistavoitteet ovat luonteeltaan alueidenkäyttöä ja -käytön suunnittelua koskevia periaatteellisia linjauksia. Sen sijaan erityistavoitteet ovat alueidenkäyttöä ja -käytönsuunnittelua koskevia velvoitteita.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Ympäristöministeriössä käynnistyi syksyllä 2008 valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistaminen. Tarkistamisen pääteemana on ilmastomuutoksen haasteisiin vastaaminen. Tarkistetut tavoitteet tulivat voimaan 1.3.2009. Tarkistus koski tiettyjä osa-alueita, joita ovat esimerkiksi ilmastomuutoksen hillintä ja ilmastomuutokseen varautumisen haasteet alueidenkäytölle, Helsingin seudun erityiskysymykset, runkoverkkoihin ja muihin valtakunnallisesti merkittäviin liikenneverkkoihin liittyvät alueidenkäytölliset tarpeet, valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt sekä meluntorjuntaa koskevat tavoitteet.

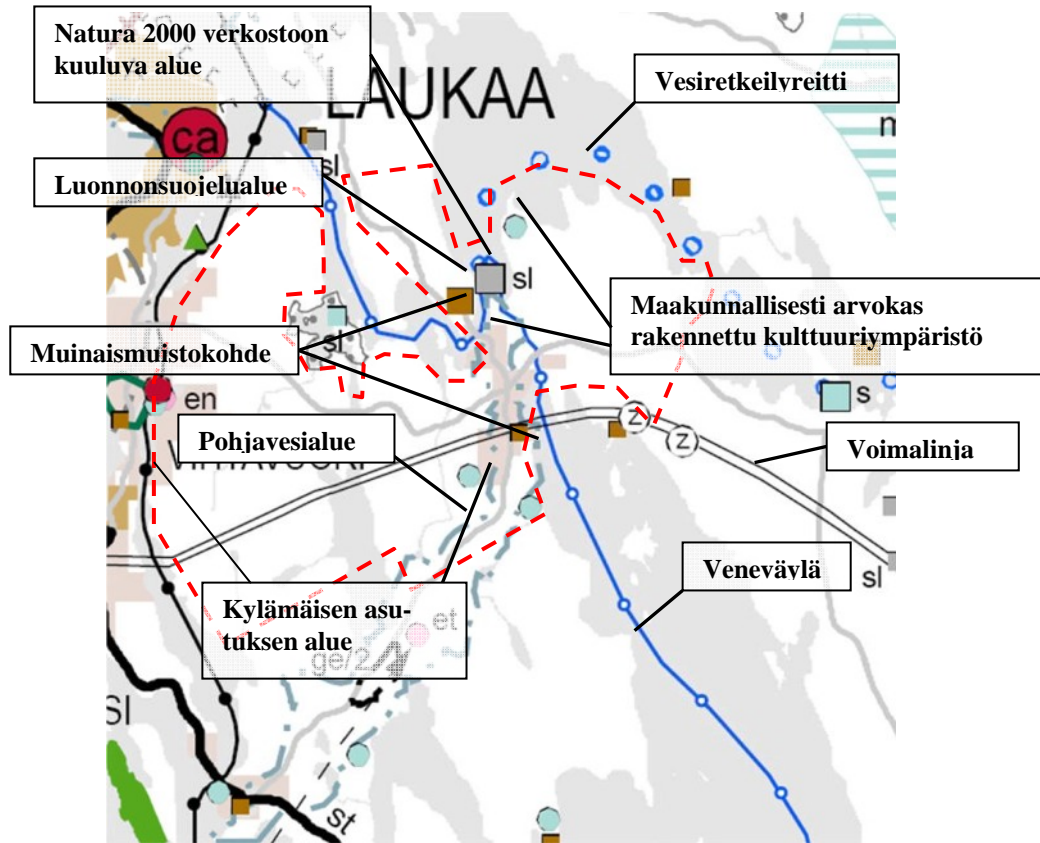
3.9 Suunnittelutilanne

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa yleiskaavoja sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maakuntakaava käsittää tarpeellisiin tutkimuksiin ja selvityksiin perustuvan yleispiirteisen suunnitelman alueiden käyttämisestä eri tarkoituksiin.

Maakuntavaltuusto on hyväksynyt Keski-Suomen maakuntakaavan 16.5.2007 ja ympäristöministeriö on vahvistanut sen 14.4.2009. Vahvistettu maakuntakaava korvasi 5. vaiheen seutukaavan. Kaava-alueelle kohdistuvat maakuntakaavan merkinnät näkyvät seuraavalta kartalta:

Kuva 3.9/1 Ote maakuntakaavasta

Maakuntakaavan vaihekaavat

Keski-Suomen liitto on aloittanut myös 1 – 3. vaihemaakuntakaavan valmistelun. Ensimmäisen vaihemaakuntakaavan tarkoituksena on varata Jyväskylän seudun uudelle jätteenkäsittelykeskukselle tarpeellinen maa-alue. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt 1. vaiheen maakuntakaavan 11.6.2008 ja ympäristöministeriö on vahvistanut sen 16.12.2009.

Toisessa vaihekaavassa varataan alueita maa-aineshuoltoon ja tarkistetaan vahvistettavana olevan maakuntakaavan pohjavesi- ja maa-ainesalueita. Kolmannessa vaihekaavassa varataan soita turvetuotantoon ja suojeluun. Toisen ja kolmannen vaihekaavan viireilletulo on kuulutettu 15.11.2007 ja kaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmat olivat nähtävillä 15.11. – 14.12.2007 välisen ajan. 2. vaihemaakuntakaava oli nähtävillä kaavaluonnoksena 26.4. - 31.5.2010 välisen ajan

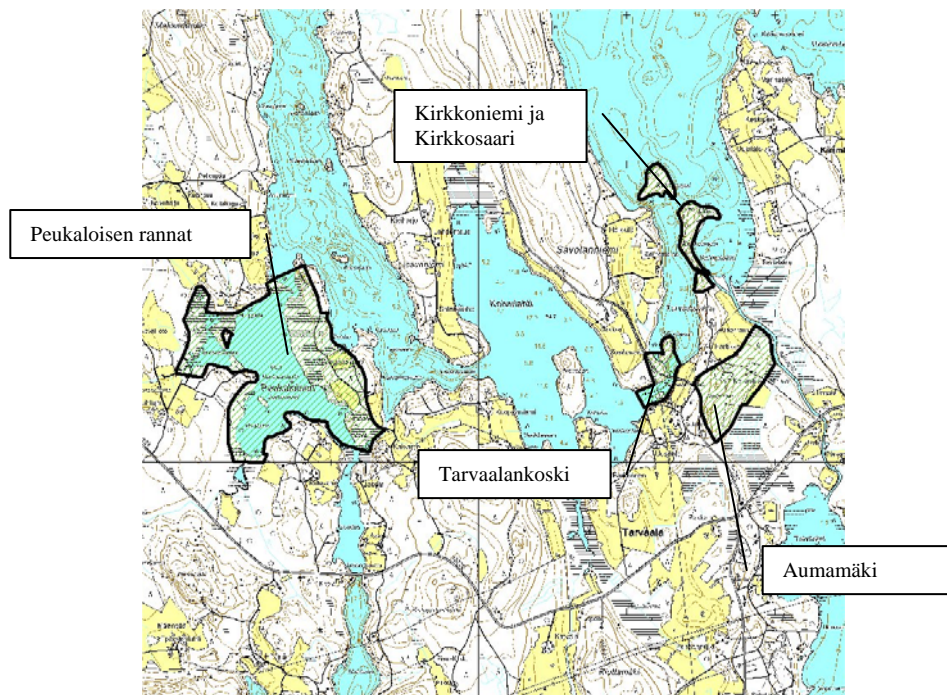
Natura 2000

Natura 2000-verkoston avulla pyritään vaalimaan luonnon monimuotoisuutta Euroopan unionin alueella. Suojelukohteiksi on valittu sekä arvokkaita luontotyyppejä että uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja. Euroopan yhteisön luonto- ja lintudirektiiveihin perustuen ympäristöministeriö on valmistanut Suomen ehdotuksen Natura 2000-verkoston sisällytettävistä alueista.

Yleiskaava-alueella sijaitsee osittain Vatianjärven – Saraaveden Natura – alue (FI0900104), johon kuuluu Tarvaalan pohjoispuolella sijaitsevat osa Tarvaalankoskea, Kirkkosaari, Kirkkoniemi sekä Aumamäki sekä pieni alue Peukaloinen –järven etelärannalla. Natura-alueen laajuus on kaikkiaan 394 ha, josta kaava-alueelle sijoittuva ala on noin 35 ha.

Kirkkoniemi ja Kirkkosaari ovat Metsähallituksen luonnonhoitometsää, jossa suojelun toteutuskeinona on luonnonsuojelulaki. Aumamäki on arvokas harjumuodostuma ja lisäksi sinne kohdistuu kulttuurihistoriallisia arvoja, jolloin suojelu tapahtuu sekä muinaismuisto- että maa-aineslailla. Tarvaalankoski on suojeltu koskiensuojelulailla ja Peukaloisen rannat rakennuslailla (nyk. maankäyttö- ja rakennuslaki).

Kaavoitustyön yhteydessä on arvioitu, voiko kaavan toteutuminen todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura-alueen niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura-verkoston. Arviointi on kaavaselistuksen liitteenä (LIITE 7).

Kuva 3.1/2 Natura 2000 -alueiden sijainti

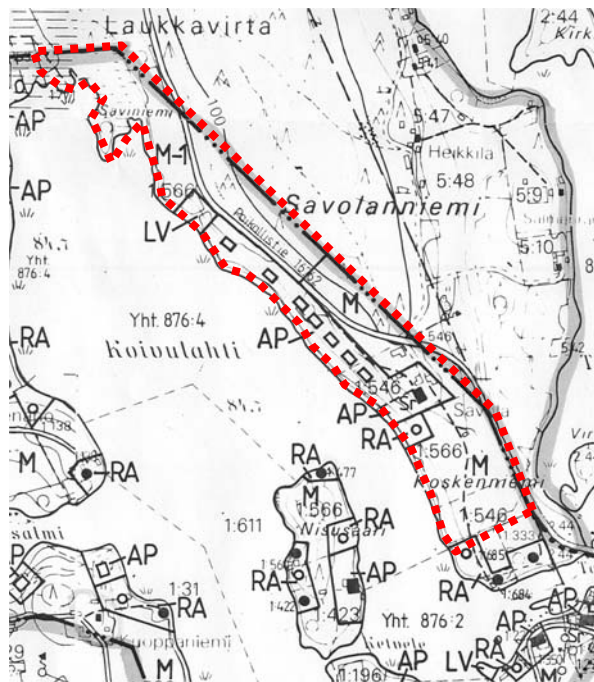
Yleiskaavat

Suunnittelualuetta ympäröi huomattavalta osin kaksi oikeusvaikutteista rantaosayleiskaavaa: Kanavareitin rantaosayleiskaavan osa-alue I, joka on vahvistettu 19.1.1995 ja Lievestuoreenjärven rantaosayleiskaava, joka on hyväksytty Laukaan kunnanvaltuustossa 10.12.2001.

Ranta- ja kyläyleiskaavan yhteydessä tehtävät rantaosayleiskaavojen muutokset koskevat pääasiassa rakennuspaikkojen sijainnin muuttamista sekä kolmen kaavaan merkitsemättä jääneen rakennuspaikan osoittamista tässä kaavassa. Kaavamuuoksilla ei osoiteta lisää rakennusoikeutta. Kaavamuuotosalueilla noudatetaan voimassa olevien rantaosayleiskaavojen mitoitusperiaatteita.

Tällä yleiskaavalla tehdään kaavamuuotos Kanavareitin rantaosayleiskaavaan koskien tiloja Sepänmaa 405-1-320, Savola 405-1-861, Kantola 405-1-849 ja Kuoppiemi 405-1-529 sekä Lievestuoreenjärven rantaosayleiskaavaan koskien tilaa Alatalo 405-139-4. Kaavamuuoksiin on ryhdytty maanomistajien aloitteesta.

Savolanniemessä Savolan tilan RN:o 405-1-861 alueella poistetaan sinne osoitettu RA –paikka sekä vähennetään osoitettujen uusien AP paikkojen lukumäärä yhteen rantaosayleiskaavassa osoitetun seitsemän sijaan maanomistajan esityksestä. Kaavamuuotosalue on rajattu alla olevalle kartalle.

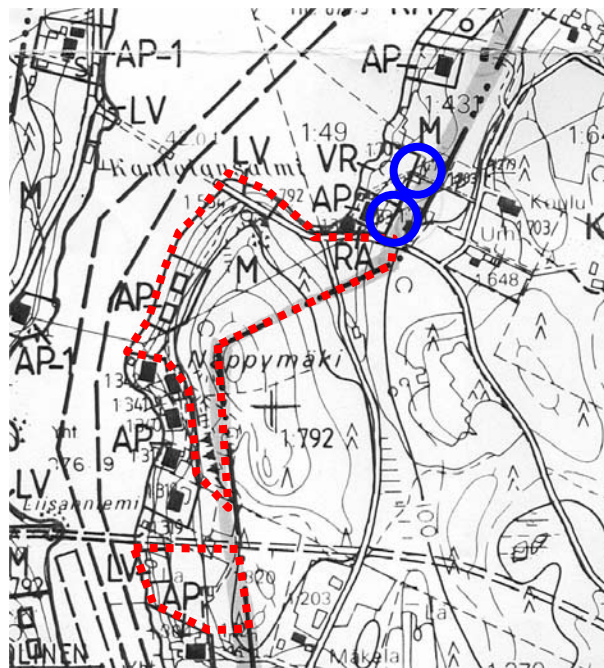

Kuva 3.9/4 Ote Kanavareitin rantaosayleiskaavasta. Kuvassa on rajattu Savolan RN:o 1-861 kaavamuuotosalue.

Kuhanniemessä sijaitseva tilan Kantola 405-1-849 kaavamuutoksessa siirretään kahta AP – rakennuspaikkaa pohjoisemmaksi. Tilan alueelle osoitettu venevalkama poistetaan. Rantaosayleiskaavassa merkitsemättä jääneet kaksi rakennuspaikkaa on merkitty sinisellä ympyrällä.

Kantola-Tarvaala yhdystien eteläpuolella sijaitsevan Sepänmaan tilaa koskevassa kaavamuutoksessa poistetaan rantaosayleiskaavassa rantaan osoitettu venevalkaman merkintä tarpeettomana.

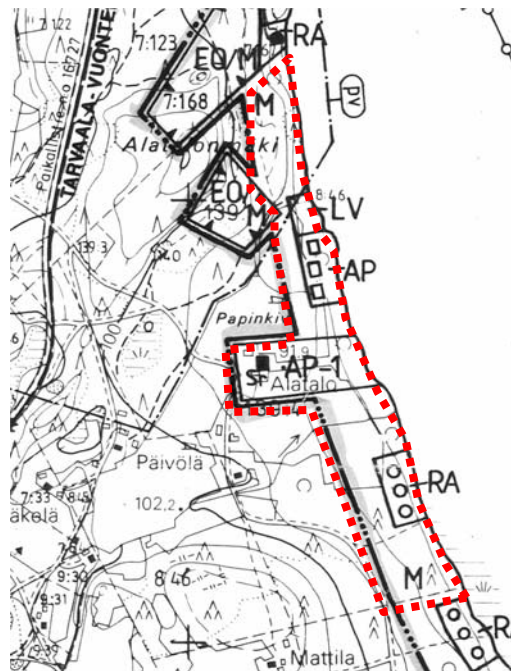
Kuva 3.9/5 Ote Kanavareitin rantaosayleiskaavasta. Kuvassa on rajattu Savolan RN:o 1-849 sekä Sepänmaan 1-320 kaavamuutosalueet.

Kuoppaniemen tilaa 405-1-529 koskevalla kaavamuutoksella talouskeskuksen edustalle rantaan osoitettu AP rakennuspaikka siirretään Liesunsalmeen osoitetun uuden AP –paikan yhteyteen. RA paikka jätetään kaavassa osoittamatta kokonaan. Maanomistaja on alun perin esittänyt kummankin rakennuspaikan poistamista. Kaavassa osoitetaan samalla Kuoppaniemen tilan päärakennus, jota ei ole merkitty voimassa olevaan kaavaan.

Kuva 3.9/3 Ote Kanavareitin rantaosayleiskaavasta. Kuvassa on rajattu Kuoppaniemen RN:o 1-529 kaavamuutosalue.

Kuva 3.9/4 Ote Lievestuoreenjärven rantaosayleiskaavasta. Kuvassa on rajattu Alatalon RN:o 139-4 kaavamuutosalue.

Tarvaalassa sijaitsevaa tilaa Alatalo 405-139-4 koskevalla kaavamuutoksella siirretään rantaan osoitettu AP - ja RA -alueet etämmälle päärakennuksen pihapiiristä. AP- paikkojen siirrossa huomioidaan läheisyydessä toimiva soranottoalue ja sen edellyttämät suoja-alueet.

Ranta-asemakaavat

Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi ranta-asemakaavaa. Tilan Leikas ranta-kaava sijoittuu Savolanniemen itärannalle. Tiloja 6:8, 11:6, 11:8 ja 11:10, 11:11, 11:12, 11:13 koskeva rantakaava sijoittuu Säaskensalmen länsirannalle. Kaava-alueet on rajattu kaavakartalle.

Otteet ranta-asemakaavoista ovat selostuksen liitteenä (LIITEET 1 ja 2).

Muut suunnitelmat

Kuhanniemen alueen vesihuollon yleissuunnitelma on vuodelta 2004. Suunnitelman on laatinut Suunnittelukeskus Oy (nyk. FCG Oy). Yleissuunnitelmaa on laajennettu myös Tarvaalan alueelle. Suunnitelma on valmistunut 26.3.2008 ja sen laatijana on ollut Pöyry Environment Oy.

4 TAVOITTEET JA MITOITUSPERIAATTEET

4.1 Tavoitteet

Oikeusvaikutteinen yleiskaava on hyvä lähtökohta jatkosuunnittelulle ja päätöksenteolle. Laajalle alueelle laadittuna se turvaa yhtenäiset suunnittelu- ja toteuttamisperusteet. Siitä hyötyvät viranomaiset, päätöksentekijät, maanomistajat ja rakentajat.

Suunnittelutehtävän tavoitteena on maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n tarkoittaman oikeusvaikutteisen yleiskaavan laatiminen Laukaan kunnan Kuhanniemen – Tarvaalan alueelle. Yleiskaava voidaan hyväksymisen jälkeen käyttää ranta-alueilla yleiskaavan mukaisten rakennuslupien myöntämisen perusteena.

Tavoitteena on myös 1.1.2009 voimaan tulleen maankäyttö- ja rakennuslain §44 muutoksen mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jonka perusteella voidaan myöntää suora rakennuslupa kyläalueille, joihin ei kohdistu merkittävää rakentamispainetta.

Suunnittelun pohjana ovat alueen nykyinen maankäyttö, aikaisemmat suunnitelmat sekä luonnonolot.

Yleisesti kaavalla pyritään eri toimintojen, kuten suojelu, virkistys, asuminen, maa- ja metsätalous, kylätoiminnot, matkailu ja liikenne yhteen sovitamiseen, lähtökohtana alueelle ominaisen kylämiljöön ja – maiseman säilyttäminen sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön huomioiminen.

Suunnittelutyön yhteydessä pyritään painottamaan avoimuutta, vuorovaikutteisuutta sekä maanomistajien tasapuolista kohtelua.

4.2 Yleistavoitteet

Yleiskaavatyölle asetetaan seuraavat yleistavoitteet:

- Yleiskaavan tulee säilyttää Laukaan kunnan Kuhanniemen ja Tarvaalan alueen luonto-, maisema- ja virkistysarvoja myös tuleville sukupolville kestävän kehityksen periaatteiden pohjalta.
- Yleiskaavan tulee edustaa eri intressipiirien etuja mahdollisimman tasapuolisesti. Kylätoimintojen, yleisen ympäristönhoidon ja suojelun, asumisen, virkistyskäytön, matkailun, liikenteen sekä maa- ja metsätalouden tarpeet tulee harkitusti sovittaa yhteen.
- Maanomistajia tulee kohdella tasapuolisesti ottaen huomioon myös heidän omia ehdotuksiaan alueidensa käytöstä. Asutus ohjataan rakentamiseen soveltuville alueille ottaen erityisesti huomioon luonnonarvot.
- Yleisiin veneily- ja virkistystarkoituksiin tulee osoittaa riittävästi alueita. Tällä näkökohdalla on myös matkailua ja muuta elinkeinotoimintaa tukevaa merkitystä.
- Yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisesti oikeusvaikutteisena yleiskaavana siten, että se saa tuekseen Laukaan kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksen. Yleiskaavaa käytetään määrätyiltä osin rakennuslupien myöntämisen perusteena ja suunnittelutarveratkaisujen pohjana.

Mainituista yleistavoitteista voidaan edelleen johtaa yleistavoitteita yksilöiviä sektorikohtaisia tavoitteita.

4.3 Sektorikohtaiset tavoitteet

Ympäristönhoito ja suojelu

- Turvataan arvokkaiden alueen osien ja kohteiden säilyminen riittävän laajoilla ja määräyksiltään riittävän tiukoilla aluevarauksilla.
- Ohjataan yleinen virkistyskäyttö sopiville reiteille ja kohteille, pois luonnontilaltaan herkiltä alueilta.
- Annetaan tarpeelliseksi havaittavia suosituksia ympäristöhoidon edistämiseksi vapaaehtoisin keinoin.

Pysyvä asutus

- Selvitetään alueen täydennysrakennusmahdollisuudet.
- Varaudutaan ympärivuotisen asumisen sijoittumiseen pääasiassa jo olevan pysyvän asumisen vyöhykkeille, mikäli tontti ympäristöineen muutenkin hyvin täyttää vakituisen asumisen vaatimukset.
- Otetaan erityisesti huomioon jo olevan pysyvän asutuksen tarpeet osoittamalla riittävästi veneiden pitopaikkoja, uimapaikkoja yms. kohteita aikaisemman perinteen pohjalta.
- Otetaan huomioon aikaisempi aluetta koskeva perinne- ja kulttuuri-maisemaan liittyvä selvitys- ja suunnittelutoimi.
- Selvitetään alueen täydennysrakennusmahdollisuudet sekä sovitetaan lisärakentaminen kylämiljööseen, maalaismaisemaan ja nykyisen liikenneverkon ulottuville.

Loma-asutus

- Erityisesti ranta-alueita koskien tutkitaan tasapuolinen maanomistaja-kohtainen loma-asutuksen määrä käyttäen myös emätilaperiaatetta.
- Siirretään rakennusoikeutta luonnonsuhteiltaan herkiltä rannanosilta muille saman maanomistajan ranta-alueille.
- Osoitetaan rantaosakohtaisesti sijoitettavissa olevien ranta-asuntojen määrä.

Yleinen virkistys, matkailu ja veneily

- Varaudutaan matkailutarpeiden huomioimiseen mahdollisimman hyvin.
- Osoitetaan matkailutoiminnalle, retkeilylle, ulkoilulle sekä veneilyharastukselle riittävästi eritasoisia kohdealueita.
- Jätetään riittävästi metsätalousalueita, jotka ovat samalla perinteisiä jokamiehen oikeuden rantoja.

Elinkeinot

- Pyritään yleisesti edistämään alueen peruselinkeinojen lisäksi myös muiden elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksia.
- Nojataan metsänkäsittely- ja uudistamistoimenpiteissä metsälain vaatimuksiin.

Palvelut

- Tuetaan palveluiden kehittymistä asianmukaisilla aluevarauksilla.
- Tuetaan haja-asutusalueiden palvelujen säilymistä keskittämällä matkailu-, asutus- ja virkistysalueita olevien palvelujen ja tieyhteyksien läheisyyteen.

Liikenne ja yhdyskuntatekniikka

- Tukeudutaan olemassa olevaan tieverkostoon mahdollisimman tehokkaasti.
- Huomioidaan alueen liikenneolojen kehittämistarpeet (mm. kevyen liikenteen yhteydet)
- Kiinnitetään huomiota jätevesienkäsittelyyn ja pyritään ohjaamaan jätehuoltoa kaavamääräyksin. Vesi- ja jätehuollon ohjaamisella pyritään ennaltaehkäisemään jätepäätöt ympäristöön mahdollisimman tehokkaasti.

4.4 Rakennusoikeuden perusteet ranta-alueilla

Rakennusoikeuden määrittämisperusteet

- Rantarakennusoikeus lasketaan ja tutkitaan ranta-alueilla maanomistuksiköittäin. Samalle maaomistajalle kuuluvia alueita käsitellään yhtenä yksikkönä, jolloin rakennusoikeutta voidaan siirtää saarista mantereelle ja alueelta toiselle.
- Rantaviivan mitoitusperusteena käytetään yleisesti käytössä olevaa muunnettua rantaviivaa. Laskentamalli huomioi saarten, niemien, lahlien, kannasten ja salmien kohdalla lähirannan aiheuttamia rajoituksia.

- Rakennusoikeus rantaviiva–km:ä kohti saattaa vaihdella. Perusteina vaihteluille ovat luontosuhteet, vesistön/saaren kokoluokka, tavoitekannanotot, maanomistajien hyväksyttävät esitykset tai muut yleispätevät seikat.
- Mitoituslaskelmilla ei ole vaikutusta olemassa olevien laillisesti rakennettujen rakennusten peruskorjaamiseen eikä uudelleen rakentamiseen. Vahvistetut ranta-asetmakaavat otetaan sellaisenaan huomioon.
- Jos rakentaminen sijoittuu etämmälle rantaviivasta, voidaan tapauskohtaisesti sallia tavanomaista korkeampi rakentamistehokkuus. Tällöin erityisesti lomakylätyyppiseltä rakentamiselta tulee vaatia yksityiskohtaisempaa suunnittelua esimerkiksi ranta-asetmakaavan muodossa.
- Rantarakennusoikeuden tasapuolisessa määrittämisessä lähdetään ns. kantatilaperiaatteesta. Kantatilan määrittelyn perusajankohtana käytetään päivämäärää 15.10.1969. Kantatilatarkastelussa selvitetään ne alkuperäiset tilat, jotka alueella olivat tuona ajankohtana. Kantatilaperiaatetta noudatettaessa jaetaan mitoitusnormituksen mukaan tuleva rakennusoikeus ko. kantatilan alkuperäisen rantaviivamäärien perusteella. Kantatilan uusien rakennuspaikkojen määrä saadaan vähentämällä ko. kantatilan kokonaisrakennusoikeudesta jo rakennetut ja lohkotut sekä rakennusluvan saaneet rakennuspaikat.

Rakennusoikeuden laskentaohjeet

- Käytännön rantaosakohtaista rakennusoikeuden määrittämistä varten luokitellaan suunnittelualueen rannat mitoitusvyöhykkeisiin.

Mitoitus 4 loma-asuntoa / muunnettu rantaviiva – km

- Ranta-alueet sisältävät luonto- tai maisema-arvoja tai ovat rakennettavuudeltaan huonoja.
- Mitoitus on 4 loma-asuntoa / ranta-km, mutta voi vaihdella välillä 3,5 – 4,5 loma-asuntoa ranta-km.

Mitoitus 5 loma-asuntoa / muunnettu rantaviiva – km

- Mitoitus on 5 loma-asuntoa / ranta-km, mutta voi vaihdella välillä 4,5 – 5,5 loma-asuntoa ranta-km.

Mitoitus saaren pinta-alan mukaan

Saarirannat alle 20 ha saarissa ovat erityisrantoja, joiden mitoitus tulee tehdä saaren pinta-alaan perustuvana.

<u>Saaren koko:</u>	<u>Rakennusoikeus:</u>
alle 2 ha	Ei rakennusoikeutta
2 – 20 ha	Rakennusoikeutta 1 lomarakennuspaikka alkavaa kolmea hehtaaria kohti
yli 20 ha	Rakennusoikeus määritetään kuten mantereella

Mitoitus vesistön pinta-alan mukaan

Pienvesistöt, lammet alle 10 ha sekä alle 50 m levyisten jokien rannat ovat erityisrantoja, joiden mitoitus tulee tehdä erityisperustein seuraavasti:

Mitoitus lampien osalta 1 loma-asunto / 2,5 vesi-ha sekä jokien osalta 2 loma-asuntoa / todellinen ranta-km.

4.5 Rakennusoikeuden perusteet ranta-alueiden ulkopuolella

Kaavan tavoitteena on maanomistajittain tasapuolisesti osoitettu rakennusoikeus siten, että uudet rakennuspaikat sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan rakentamiselle edullisille alueille ja olemassa olevan asutuksen ja tiestön läheisyyteen. Rakennusoikeutta voivat laskea esim. alueen ympäristöarvot, maiseman huono sietokyky tai rakentamisen kannalta huono maaperä. Maanomistajia on kuultu kirjeitse rakennusoikeuden määrästä ja heidän esityksensä on otettu huomioon kaavaa laadittaessa.

Uusia rakennuspaikkoja on osoitettu tasaisesti koko kaava-alueelle. Kylien lähialueet ja maa- ja metsätalousalueet ovat rakennettavuutensa perusteella edullisimpia. Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet pyritään säilyttämään rakentamattomina, joten uuden rakentamisen sijoittuminen näille alueille ei ole suotavaa.

5 YLEISKAAVA JA SEN PERUSTELUT

5.1 Mitoitus

Ranta-alueet

Rantaviiva todellinen km	muunnettu km	laskenn. rak. oikeus lay	Olevat rakennuspaikat			Uudet rakennuspaikat	
			maatilat	vakituiset	loma	vakituiset	loma
27	23	82		18	61	9	5

	Olevat	Yhteensä
yks/todellinen rv km	2,93	3,44
yks/muunnettu rv km	3,43	4,04

Koko kaava-alue

Rakennuspaikkojen lukumäärä koko yleiskaava-alueella on esitetty alla olevassa taulukossa. Taulukossa ei ole huomioitu kaavamuutosalueiden rakennuspaikkoja.

Laatu	Rakennuspaikat lkm.	
	Oleva	Uusi
Loma-asuminen	73	9
Vakituinen asuminen	180	201
Maatilan talouskeskukset	12	

5.1.1 Vakituinen asutus

Vakituisen asutuksen alueet on kaavassa osoitettu AP- (*pientalovaltainen asuntoalue*) ja AM- (*maatilan talouskeskus*) merkinnöillä. Uudet rakennuspaikat on sijoitettu kulttuuriympäristö, maisema ja luontoarvot huomioiden sopivan kokoiisiin ryhmiin pääsääntöisesti olevien rakennusten tuntumaan. Uusien rakennuspaikkojen sijoittelu ja lukumäärä perustuu suurelta osin kaavatyön aikana saatuun maanomistajapalautteeseen. Pientaloon asuminen osoitetut alueet on keskitetty pääasiassa Kuhanniemeen, Kuhankoskelle ja Tarvaalan kylään. Tavoitteena on uusien rakennuspaikkojen sijoittaminen keskitetysti jo olevien yhteyteen, jolloin liikenne-, sähkö-, vesihuolto- ym. yhteydet ovat järjestettävissä tehokkaammin sekä kohtuullisemmilla kustannuksilla.

Uusia vakituisen asumiseen tarkoitettuja rakennuspaikkoja on kaavan osoitettu yhteensä 201 kappaletta.

5.1.2 Loma-asutus

Kaavaratkaisussa loma-asutus on esitetty RA –merkinnällä (*loma-asuntoalue*). Ranta-alueet ovat jo entuudestaan melko taajaan rakennettuja, joten uusia lomarakennuspaikkoja on kaava-alueelle osoitettu vähän. Olevia lomarakennuspaikkoja kaava-alueella on yhteensä 62, joista yksi on muutettu vakituiseksi asuinpaikaksi (AP, tila Päiväranta 11:12).

Ranta-alueiden ulkopuolelle ei uusia lomarakennuspaikkoja ole kaavassa osoitettu.

Loma-asutuksen sijoittelussa on erityisesti huomioitu rakennuskelpoisuus, rantamaisema, luonnonympäristö sekä alueen virkistys- ja retkeilykäyttö. Loma-asutus sijaitsee pääasiassa Tarvaalan luoteispuolella, Kuusveden ranta-alueilla. Ranta-alueen ulkopuolisia lomarakennuspaikkoja alueella on 12.

Jätevesien käsittely tulee loma-asutusalueella järjestää kiinteistön käyttöasteen ja varustelutason mukaan noudattaen jätevesiasetusta ja Laukaan kunnan ympäristösuojelumääräyksiä.

5.1.3 Matkailualueet

Hartikan pihapiirin ympäristö on osoitettu kaavassa merkinnällä RM-7 (*matkailupalvelujen alue*). Alueella sijaitsee Hartikan tilan päärakennuksen pihapiiri, jonne kaavassa saa sijoittaa myös matkailua palvelevia majoitus-, ravitsemis- ja kokoontumistiloja. Tilan päärakennus säilyy asuiskäytössä. Alueen rakennusoikeus on 1400 m² ja alueen rakennusoikeuden hyödyntäminen tulee perustua laadittavaan ranta-asemakaavaan.

Hartikan tilan kaavamerkinnän tavoitteena on tukea kylän elinkeinoelämän kehitystä. Tarvaalan kyläyhdistys on laatinut kyläsuunnitelman vuonna 2003, jossa esitetään maatilojen toimeentulon turvaamiseksi rinnakkaiselinkeinoksi mm. maatilamatkailua ja siihen liittyviä palveluja. Kylän matkailukohteita ja –aktiviteettejä ovat muun muassa Hartikan muinaismuistoalue ja Kirkkoniemi, Tarvaalan virta ja siinä tapahtuva kalastus sekä monipuoliset harrastusmahdollisuudet (metsästys, melonta, veneily jne.). Matkailua palvelevia muita palveluita kylällä on muun muassa pito-, ohjelma- ja majoituspalvelut.

Hartikan tila sijoittuu keskeiselle paikalle suhteessa jo oleviin maaseutu-matkailupalveluihin. Tilalla on matkailupalvelutoimintaa, jota yrittäjä haluaa kehittää. Yleiskaavalla mahdollistetaan palvelutoiminnan kehittämisen osoittamalla alue matkailupalveluiden alueeksi ja mitoittamalla rakennusoikeus yrittäjän esittämän kehittämissuunnitelman puitteissa. Yrittäjä laatii alueelle ranta-asemakaavan.

5.1.4 Virkistys ja veneily

Kirkkoniemi on suosittu retkeilypaikka, jossa on uimaranta, tulentekopaikka sekä Metsähallituksen laavu. Kulku Kirkkoniemeen tapahtuu veneellä tai jalan Hartikan alueen kautta. Retkeilyn tukikohdat on merkitty kaavakartalle kohdemerkinnällä, johon on liitetty indeksi r.

Tarvaalan koulun vieressä on jääkiekkokaukalo sekä jalkapallo ja lentopallokentät ja ne on osoitettu kaavassa aluemerkinällä VU (*urheilu- ja virkistyspalvelujen alue*). Lisäksi lähialueella kiertää pururata jossa on talvisin hiihtolatu.

5.1.5 Maa ja metsätalousalueet

Kaavassa tavanomaiset maa- ja metsätalousalueet on osoitettu merkinnällä M. M –alueella rakennuksia ei saa sijoittaa 150 metriä lähemmäksi ranta-viivaa lukuun ottamatta kaavassa osoitettuja erillisiä saunoja.

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla on erityisiä ympäristöarvoja, on merkitty perustietojen ja inventointien perusteella MY – merkinnällä (*maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja*). Merkinnällä on osoitettu luontoselvitykseen perustuvat arvokkaat kohteet.

MY- merkintöjen käyttö perustuu alueelta laadittuihin luonto- ja maisemaselvityksiin ja niiden tarkennuksiin.

Aumamäen harjualueella Natura 2000 –verkostoon kuuluvan alueen eteläisin kärki on osoitettu merkinnällä MY-1. Alueen toteuttaminen tapahtuu maa-aineslailla. MY-1 merkintä sisältää lisämäärittelyn, jonka mukaisesti alueella on erityisesti kiinnitettävä huomiota harjujen suojeluun. Maankäyttö- ja rakennuslain 43.2 §:n nojalla määrätään, että maaperän kaivaminen, louhiminen, tasoittaminen, täyttäminen sekä muut alueen luonnontilaa vaarantavat toimenpiteet ilman maisematyölupaa on kielletty.

Alueelle sijoittuvat kulttuurimaisemakohteet, jotka pääasiassa muodostuvat laajoista viljelymaisemista, on osoitettu kaavassa merkinnällä MA (*maisemallisesti arvokas peltoalue*). Kohteet ovat paikallisesti arvokkaita ja erottuvat hyvin maisemasta. Alueet tulisi mahdollisuuksien mukaan pitää keskeiseltä osin avoimena ja viljelyskäytössä.

Rantaosayleiskaavojen muutosalueilla olevat maa- ja metsätalousalueet on osoitettu M-1 ja MA-1 merkinnöillä. Merkinnällä ilmaistaan, että kaikkea rantaosayleiskaavan mitoituksen mukaista rantarakennusoikeutta ei ole siirretty rakentamisen sallivalle alueelle, vaan se tulee tarvittaessa osoittaa alueelle laadittavalla rantayleiskaavan muutoksella tai ranta- asemakaavalla.

5.1.6 Maa-ainestenotto alueet

Kaavakartalle on osoitettu maa-ainestenotto alueet merkinnällä EO. Alue- rajaukset on tehty vuoden 2009 kevään voimassa olevien maa- ainesottolupien mukaisesti.

Ottamistoiminnan päätyttyä ottoalue tulee kunnostaa maa- ja metsätalous- valtaiseksi alueeksi.

5.1.7 Palvelut

Seurantalo sekä peruskoulun ala-asteet Kuhanniemessä ja Tarvaalassa on osoitettu kaavassa merkinnällä PY (*julkisten palvelujen ja hallinnon alue*).

5.1.8 Suojelu

Tarvaalankosken, Virransaaren ja Kirkkoniemen alueet kuuluvat Vatian- järven ja Saraaveden Natura 2000 –verkostoon. Alueet on kaavassa osoi- tettu merkinnällä SL (*luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu tai rauhoitet- tavaksi tarkoitettu alue*). Kiviniemen rantametsä ja –luhta sekä Mikkolan lehtometsän ja lähde ovat myös osoitettu SL –alueena. Alue mahdollisesti täyttää luonnonsuojelualueille asetetut kriteerit.

Natura 2000 –alueen sisälle jäävät muinaisjäännösalueet Kirkkosaarella, Kirkkoniemessä ja Kirkkoniemen eteläpuolisilla alueilla on osoitettu kaa-

vassa sm -osa-alueina. Muutoin muinaisjäännösalueet on osoitettu kaavassa merkinnällä SM. Näillä alueilla sijaitsee muinaismuistolaililla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Muinaismuistokohteita koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä Museovirastoon lausuntoa varten. Natura-alue on merkitty osayleiskaavakartalla harmaan palloviivan reunustamalla harmaalla pisterasterilla.

5.1.9 Muut alueet ja kohdemerkinnät

Riuttamässä sijaitsevan teleliikennemaston alue on osoitettu kaavassa erityisalueena (E). Vuonteen tekopohjavesilaitoksen toimintaan liittyvät Savolanniemen raakavesipumppaamo sekä Kiikkuharjun paineenkorotusasema on merkitty kaavaan merkinnällä (et), yhdyskuntateknisen huollon alue.

Huomattava osa Tarvaalan alueesta kuuluu Vuonteen pohjavesialueeseen, joka on kaavassa osoitettu osa-aluemerkinnällä (pv). Alue on määritelty tärkeäksi pohjavesialueeksi, jossa maa-ainesten oton on tarkoitus perustua pohjaveden suojeluun ja maa-ainesten oton yleissuunnitelmiin. Alueelle ei myöskään tule sijoittaa pohjaveden pilaantumis- ja muuttamisriskejä aiheuttavia laitoksia ja toimintoja.

Maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat rakennetun kulttuuriympäristön kohteet on osoitettu kaavakartalla merkinnällä (sr) (suojeltava rakennus tai kohde). Rakentamiseen osoitetuille alueille, joilla kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennuskanta ja ympäristö säilytetään on liitetty lisämerkintä (/s).

Peukaloisen rantaniityn paikallisesti arvokas perinnebiotooppialue on merkitty kaavaan osa-alueena maisemallisesti arvokas alue (ma).

Kaava-alueelle sijoittuva mahdollisesti pilaantunut maa-alue (PIMA-kohde 410-16) on merkitty karttaan merkinnällä mahdollisesti pilaantunut maa-alue (ep). Maaperän tila tulee selvittää ennen mahdollista jatkokäyttöä.

5.1.10 Yleiset määräykset ja suositukset

Uusien rakennuspaikkojen tulee liittyä mahdollisuuksien mukaan alueelle rakennetun vesihuollon piiriin. Mikäli tämä ei ole mahdollista, uuden AP-rakennuspaikan koko tulee olla vähintään 5000 m² ja RA-rakennuspaikan koko 2000 m². Vesi- ja jätevesihuolto on järjestettävä tonttikohtaisesti siten, ettei synny vesistön eikä pohjaveden pilaantumisvaaraa.

Yleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Yleiskaavaa voidaan käyttää ranta-alueilla yleiskaavan mukaisten rakennuslupien myöntämisen perusteena.

Maankäyttö- ja rakennuslain 44§:n mukaisesti määrätään, että yleiskaavan mukaisen enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen rakennuslupa ranta-alueen ulkopuolella voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella AM- ja AP-alueilla, joilla uusien rakennuspaikkojen määrä on enintään neljä. Rakennuspaikkojen tulee olla lohkottuja tai merkitty maastoon ja ne tulee liittää vesi- ja viemäriverkostoon ennen rakennuksen käyttöönottoa. Ellei liittäminen ole mahdollista, tulee jätevesien käsittelyä järjestettäessä noudattaa jätevesiasetusta ja Laukaan kunnan ympäristön-suojelumääräyksiä.

Uudis-, laajennus- ja korjausrakentaminen on sovitettava huolellisesti maisemaan ja kyläympäristöön ottaen huomioon paikallinen rakentamisen perinne. Rakennettaessa avoimeen maisemaan tai ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja värikyseen.

Rakentamisessa on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä rakennuspaikan luonnonmukaisuus sekä säästettävä arvokkaita kasvillisuuden reuna-vyöhykkeitä. Rakentamisella ei saa tuhota luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja erikoisia luonnonesiintymiä, kuten kauniita yksittäispuita ja siirtolohkareita. Rakennuspaikan rantavyöhykkeen kasvillisuus tulee pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua. Maisemallisesti merkittäviä puita ei saa kaataa.

Rantaviivan oleellinen muuttaminen ruoppaamalla tai pengertämällä on kielletty ilman asianmukaista lupaa.

Alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla. Ellei ylävesirajaa ole tiedossa, on alimman lattiatason oltava vähintään 1.5 metriä keskiveden korkeudesta.

Jätevesien käsittely

Rakennuspaikkojen vesi-, jätevesi- ja jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia viranomaismääräyksiä ja järjestettävä huolto siten, ettei synny vesistön eikä pohjaveden pilaantumisvaaraa. Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä. Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen tai rakentamista koskevaan ilmoitukseen.

Metsänkäsittely

Ranta-alueen metsänkäsittelyssä tulee noudattaa Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion ranta-alueita kulloinkin voimassa olevia metsänhoitosuosituksia sekä metsälakia.

Kaavan merkintöjen ja määräysten estämättä tekopohjaveden tuotantoon liittyvien laitteiden, rakennelmien ja rakennusten rakentaminen kaavan M-alueille on sallittu. Laitteiden, rakennelmien ja rakennusten sijoittamisesta yksityisten maanomistajien maille tulee tehdä asianmukaisten sopimukset.

Tiestö

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiät tulee johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta yleiselle tielle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulee ensisijaisesti tapahtua samasta liittymästä. Tiehallinnon kanssa tulee neuvotella hyvissä ajoin uuden liittymän sijainnista tai liittymän käyttötarkoituksen muutoksesta.

5.2 Vertaileva tarkastelu

Nykytilanne

Osayleiskaava tukee olevaa kylärakennetta, säilyttää alueen maisema- ja virkistysarvot sekä tukee ja kehittää paikallisen elinkeinoelämän, maanomistajien sekä asukkaiden tarpeita ja hankkeita kestävän kehityksen periaatteiden pohjalta.

Kaavassa osoitetut uudet asuntoalueet on sijoitettu siten, että maisema- ja luonnonarvoiltaan arat alueet jäävät rakentamiselta vapaaksi. Rakentamisen ulkopuolelle jäävillä alueilla on peruselinkeinon harjoittamisen lisäksi merkitystä jokamiehen virkistyskäytölle.

5.3 Voimassaolevat suunnitelmat

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavassa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti huomioitu ja niiden toteutumista on pyritty edistämään. Kaavassa on myös huomioitu valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisen pääteema, ilmastonmuutoksen huomioiminen.

Maakuntakaava

Yleiskaavan kaavaratkaisua voidaan pitää voimassa olevan maakuntakaavan mukaisena. Koko aluetta tarkasteltaessa ei yleiskaavassa ole poikettu maakuntakaavassa esitetystä ratkaisusta. Maakuntakaavan aluevaraukset on huomioitu asianmukaisin kaavamerkinnoin. Maakuntakaavassa osoitetut Natura 2000-verkoston kuuluvat alueet ovat suunnittelualan osalta merkitty kaavaan. Samoin kaavaan on merkitty maakuntakaavassa esitetyt luonnonsuojelualueet, muinaismuistokohteet sekä maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristön kohde. Lisäksi Tarvaalan ja Kuhankosken alueiden merkintä maakuntakaavassa kylämäisen asutuksen alueena tukee uusien rakennuspaikkojen osoittamista.

6 YLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

6.1 Ympäristövaikutukset

Luonnonympäristö

Yleiskaavaratkaisulla on pyritty siihen, että suunnittelualueen luonto- ja ympäristöarvot eivät vaarannu. Luonnonympäristöön kohdistuvia mahdollisesti haitallisia vaikutuksia on pyritty ehkäisemään jättämällä herkemmat alueet rakentamisesta vapaaksi sijoittamalla uudet rakennuspaikat paremmin rakentamista kestäville alueille. Säilytettäväksi tarkoitettujen ympäristöjen on osoitettu kaavassa käyttötarkoitukseensa sopivilla merkinnöillä.

Uuden asutuksen vaikutukset ympäristöön, lähinnä vesistöön ja pohjaveeseen jäävät kaavan toteuduttua vähäisiksi noudatettaessa voimassa olevia vesi- ja jätevesihuoltoa koskevia viranomaismääräyksiä ja tavoitetta liittää kaikki uudet rakennuspaikat keskitetyn vesihuollon piiriin. Alueelle osittain sijoittuva Vuonteen pohjavesialue on huomioitu kaavassa asianmukaisella merkinnällä sekä aluetta koskevilla kaavamääräyksillä.

Ilmastonmuutos

Kaavoitushankeen yhteydessä on selvitetty ilmastonmuutoksen vaikutusta alueen maankäyttöön sekä toisaalta alueen toteutumisen vaikutusta ilmastonmuutokseen.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset saattavat kohdistua alueelle lähinnä tulvina ja vedenpinnan nousuna. Kaava-alueeseen kuuluu joitakin alavampia rantaosuuksia, mutta pääsääntöisesti alueen rannoilla on korkeuseroja vedenpintaan nähden. Uudet rantarakennuspaikat on sijoitettu Kuusveden rantaan hyvin rakentamiseen soveltuville alueille, missä maasto ei ole alavaa. Kaava-alueella ei ole varsinaisia tulvavaara-alueita. Kuusveden ranta-alueilla vedenpinnan nousun ei katsota olevan suuri ongelma, koska korkeuserot vedenpintaan nähden ovat kohtalaisia.

Kaavassa annetaan määräys, jonka mukaan alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla. Ellei ylävesirajaa ole tiedossa, on alimman lattiatason oltava vähintään 1,5 metriä keskiveden korkeudesta.

Keski-Suomessa on selvitetty suurimpien järvien osalta suositeltavat alimmat rakentamiskorkeudet. Alimmalla hyväksyttävällä rakentamiskorkeudella tarkoitetaan sitä ylintä korkeutta, jonne vesi voi nousta vahingoittamatta rakenteita. Suunnittelualueeseen rajoittuvista vesistöistä Kuusvedellä suositeltava alin rakentamiskorkeus on 86,2 metriä ja Saraavedellä 86,6 metriä. Korkeudet on ilmoitettu N 60 – järjestelmässä.

Kaavan toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia ilmaston muutokseen on pyritty vähentämään sijoittamalla uudet rakennuspaikat pääasiassa olevan

asutuksen yhteyteen tiiviimmiksi rakentamisalueiksi ja olevien tieyhteyksien varteen, jolloin laajemmat, rakentamisesta vapaat alueet säilyvät. Päätiestön varsille osoitetulla asumisella pyritään edistämään myös joukkoliikenteen kannattavuutta. Rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu lisäksi, että etäisyydet kouluihin pysyvät kohtuullisina, jolloin tarve kouluksyhteihin vähenee. Pääteiden varsiin on esitetty kevyen liikenteen väylästöjä.

Asiointietäisyyksistä Laukaan keskustaan johtuen lisääntyvä yksityisautoilu on huomattavin ilmastoon vaikuttava tekijä. Vaikutuksia aiheuttavat myös mm. rakennusten lämmitys sekä verkostojen rakentaminen alueelle. Kaava-alueelle Kuhanniemen puolelle on jo rakennettu ja Tarvaalan puolelle on suunniteltu kattava vesihuoltoverkosto. Uudet rakennuspaikat on pyritty sijoittamaan kohtuullisten etäisyyksien päähän verkostosta. Kaavassa myös määrätään, että uudet rakennuspaikat tulee mahdollisuuksien mukaan liittää alueelle rakennetun vesihuollon piiriin.

Kaavan toteutuessa sen aiheuttamat vaikutukset ilmastonmuutokseen arvioidaan kuitenkin vähäisiksi, koska asiointietäisyys Laukaan keskustaan ei ole pitkä ja vakituisen asutuksen määrän kasvu kohtuullinen.

Maisema ja kulttuuriperintö

Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet on osoitettu kaavassa maisemallisesti arvokkaina peltoalueina ja ne tullaan säilyttämään mahdollisuuksien mukaan nykytilaisina.

Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti merkittävät kohteet on osoitettu yleiskaavakartalla asianmukaisin merkinnöin. Arvokkaiden kohteiden säilyminen turvataan kaavassa annetuilla määräyksillä.

Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Kaavassa osoitettu uudisrakentaminen pääasiassa täydentää olemassa olevaa rakennettua ympäristöä. Toteutuessaan yleiskaavakaava muuttaa kyläkuvaa taajaan asutummaksi. Asumisviihtyvyys on pyritty kuitenkin turvaamaan muuttamatta alueen luonnetta olennaisesti ja säilyttämällä ympäristölle tyypillinen maaseutumainen miljö.

Suurin osa uudesta rakentamisesta on osoitettu olevan asutuksen yhteyteen. Asutus on tiheintä Tarvaalan kylän, Kuhanniemen ja Kuhankosken ympäristössä, mutta asutusta on osoitettu myös haja-asutuksen tapaan koko suunnittelualueelle, jolloin vältetään liian tiheiden asutuskeskittymien syntyminen.

Alueella on kattava tieverkosto. Tiestön kunto on paikoin huono ja erityisesti Laukaan taajaman suuntaan johtavan Kantola – Tarvaala yhdystien parantaminen olisi erityisen tärkeää asukasmäärän ja samalla liikenteen

määrän kasvaessa. Tiestön parantaminen edistäisi yleistä liikenneturvallisuutta, johon pyritään vaikuttamaan myös mm. siten, että uusien rakennuspaikkojen pääsytiet tulee johtaa ensisijaisesti olemassa olevien liittymien kautta yleiselle tielle. Melu- ja pölyhaitat eivät ole merkittäviä, koska ajonopeudet maanteilla ovat alhaiset eivätkä liikennemäärät kaavan toteutumisenkaan myötä olennaisesti kasva. Haittoja on pyritty kuitenkin ehkäisemään pientalovaltaisen asuntoalueen määräyksessä sijoittaa asuinrakennus vähintään 20 metrin etäisyydelle yleisestä tiestä.

Osa kaava-alueesta sijaitsee tärkeällä pohjavesialueella. Tarvaalan alueelle laaja-alaisena ulottuvan Vuonteen pohjavesialueen laadun ja määrän säilyminen turvataan kaavamääräyksellä.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavan avulla pystytään hahmottamaan alueen maankäytön nykytilaa sekä tulevaisuutta. Kuhanniemen – Tarvaalan alue on Laukaan taajaman luontainen laajenemissuunta ja asukkaiden määrä alueella on vähitellen kasvanut erityisesti Liisansalmen sillan rakentamisen myötä. Kaavalla kuitenkin turvataan peruselinkeinojen, maa- ja metsätalous, säilyminen alueella.

Merkittävimpiä kustannuksia tulee aiheuttamaan alueen tiestön, erityisesti Kantola - Tarvaala paikallistien parantaminen, mikä on tärkeää liikennemäärien kasvaessa alueella. Pitkällä tähtäimellä kaavan vaikutukset tulevat olemaan kuitenkin myönteiset. Muun muassa lisääntyvä asutus tuo kunnalle verotuloja, liittymismaksuja ja välillisiä tuloja. Lisääntyvä asutus vahvistaa alueen nykyisten palvelujen erityisesti kyläkoulujen säilymistä sekä uusien muodostumista alueella. Lisäksi joukkoliikenteen kannattavuus kasvaa.

Uusi asutus parantaa jo tehtyjen vesihuoltoinvestointien kannattavuutta. Uusia talouksien liittäminen olevaan verkostoon tuo säästöjä ylläpitokustannuksiin. Asutuksen lisääntyminen lisää samalla perustetta toteuttaa suunnitellut keskitetyt vesi- ja jätevesihuollon ratkaisut.

Asiointietäisyyksistä Laukaaseen sekä Jyväskylään johtuen kustannukset kohdistuvat pääasiassa yksityiseen tahoon (yksityisautoilu), mutta osittain myös yhteiskuntaan kohdistuvina (ala-asteen koulukyydit, sairaskuljetukset, palotoimi).

Sosiaaliset vaikutukset

Kaavaprosessin aikana on pyritty myönteisiin sosiaalisiin vaikutuksiin toisaalta osallistuvalla, tasapuolisella suunnittelulla ja toisaalta huomioimalla kaavaratkaisussa yksityisten maanomistajien edun lisäksi myös kaikkien yksilöiden rannankäyttötarpeet ja –toiveet.

Kyläalueiden kehittymistä vahvistetaan erityisesti pysyvää asutusta tihentämällä, jolloin alueen sosiaalinen verkosto vahvistuu ja yleinen turvallisuus

suus lisääntyy. Ympärivuotisen asutuksen lisäämisestä huolimatta alueen identiteetti ja yhtenäisyys maaseutumaisena ympäristönä kuitenkin säilytetään.

Maanomistajia on kohdeltu tasapuolisesti suunnittelun eri vaiheissa. Maanomistajia ja asukkaita on kuultu eri tavoin ja saadut mielipiteet on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon.

7 TOTEUTTAMINEN

Osayleiskaava vaatii kunnan toteuttamistoimenpiteitä vesihuollon sekä mahdollisten uusien palvelujen toteuttamisen osalta.

Ulkoiluun, retkeilyyn ja veneilyyn liittyvät hankkeet saattavat vaatia Metsähallituksen ja kunnan toimenpiteitä yhteistyössä paikallisten käyttäjien ja asukkaiden kanssa.

Alueella noudatetaan Laukaan kunnan voimassa olevaa rakennusjärjestystä, ellei yleiskaavalla toisin määrätä.

8 SUUNNITTELUVAIHEET

8.1 Laatimisvaiheen kuuleminen

Kaavoituksen aloitusvaiheissa on järjestetty esittelytilaisuus sekä kerätty alueen asukkaiden ja maanomistajien mielipiteitä kaavasta. Erityisesti tiedusteltiin maanomistajien halukkuutta sijoittaa uusia rakennuspaikkoja omistamilleen kiinteistöille.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 1.-15.3.2007 välisen ajan

Kaavoitusta koskeva avoin yleisötilaisuus pidettiin Tarvaalan seurantalolla 21.5.2007. Osallisille varattiin mahdollisuus tilaisuuden jälkeen jättää suullisesti tai kirjallisesti mielipiteensä kaavoitukseen liittyen määräaikaan mennessä.

Kaavaluonnos

Kaavaluonnos käsiteltiin kaavoitus- ja rakennuslautakunnassa 17.10.2007 ja se asetettiin julkisesti nähtäville 25.10 – 26.11.2007 väliseksi ajaksi. Kaavaluonnoksesta jätettiin yhteensä 35 mielipidettä, joissa pääasiassa esitettiin uusien rakennuspaikkojen sijoittamista alueelle. Luonnoksesta pyydetään ennakkolausunto Keski-Suomen ympäristökeskukselta, Keski-Suomen liitolta, Keski-Suomen museolta ja tiehallinnon Keski-Suomen

piiriltä. Kaavaluonnos valmisteltiin annettujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella kaavaehdotukseksi.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus käsiteltiin kaavoitus- ja rakennuslautakunnassa 10.12.2008 ja kunnanhallituksessa 21.1.2009. Kaavaehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 12.2.-16.3.2009 väliseksi ajaksi. Kaavaehdotuksesta jätettiin yhteensä 34 muistutusta, joissa pääasiassa esitettiin uusien rakennuspaikkojen sijoittamista alueelle. Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ympäristökeskukselta, Keski-Suomen liitolta, Keski-Suomen museolta ja Tiehallinnon Keski-Suomen tiepiiriltä. Kaavaehdotuksesta saatu- jen muistutusten ja lausuntojen perustella kaava-aineistoa korjattiin. Muutokset ovat niin oleellisia, että kaavaehdotus asetetaan uudestaan nähtävillä (MRA §32).

Kaavaehdotus käsiteltiin uudelleen kaavoitus- ja rakennuslautakunnassa 9.12.2009 ja kunnanhallituksessa 21.12.2009. Kaavaehdotus asetettiin julkisesti nähtäville 14.1. - 15.2.2010 väliseksi ajaksi. Kaavaehdotuksesta jätettiin yhteensä 24 muistutusta. Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen liitolta ja Keski-Suomen museolta.

Kaavaehdotuksen nähtävilläolon jälkeen pidettiin 19.3.2010 ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu, jossa läsnä olivat edustajat Keski-Suomen ELY-keskuksesta (ympäristö ja liikenne) ja Keski-Suomen museosta. Neuvottelussa käsiteltiin kaavaehdotukseen saapuneita muistutuksia ja niiden aiheuttamia muutoksia.

Viranomaisneuvottelun sekä muistutusten ja lausuntojen perustella kaava-aineistoa korjattiin edelleen. Muutokset eivät olleen niin oleellisia, että kaavaehdotus olisi tarvinnut asettaa uudelleen nähtäville. Asianosaisia maanomistajia ja heidän rajanaapureitaan kuultiin muutoksista kirjeitse.

8.2 Työn kulku

VIREILLETULO

2006	Kaavoituskatsaus
14.2.2007/24.1.2007	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

VALMISTELU

1.12.2006	Luontoselvitys
21.5.2007	Liito-oravaselvitys
25.2.200	Tavoitteet ja mitoitusperusteet
9.10.2007	Kaavaluonnos
10.12.2008	Kaavaehdotus
10.6.2009	Kaavaehdotus
27.9.2010	Hyväksyminen (valtuusto §32)

Yleisötilaisuudet:

21.5.2007	Vireille tulo, perusselvitykset
-----------	---------------------------------

Viranomaisneuvottelut:

12.1.2007	Vireille tulo (Keski-Suomen ympäristökeskus)
-----------	--

8.9.2008
18.11.2009
19.3.2010

Työpalaveri (Keski-Suomen ympäristökeskus)
Työpalaveri (Keski-Suomen ympäristökeskus)
Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu (ELY-keskus)

12.2 Viranomaisten ohjausvaikutus

Osayleiskaavan ensimmäinen viranomaisneuvottelu pidettiin 12.1.2007 Keski-Suomen ympäristökeskuksessa Jyväskylässä. Ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista pidettiin ympäristökeskuksen kanssa työpalaveri 8.9.2008 sekä 18.11.2009.

Lausuntoviranomaisilta on pyydetty lausunnot sekä kaavaluonnoksesta että -ehdotuksista. Ehdotuksen nähtävillä olon jälkeen, ennen kaavan saattamista hyväksymiskäsittelyyn pidettiin 19.3.2010 viranomaisneuvottelu.

16.6.2010 / 23.8.2010 / 27.9.2010 §32

Laukaan kunta

Heikki Ala-Tauriala
kaavoituspäällikkö

Mari Holmstedt
kaavoitusarkkitehti

Pöyry Environment Oy, Jyväskylä